

УДК 640

Труш А.С.

студентка гр. УГР-41
Харківський національний університет
ім. В.Н. Каразіна
м. Харків, Україна
наук. кер. – к.т.н., доцент Горелков Д.В.

ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННИЙ БІЗНЕС УКРАЇНИ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

Сьогодні ми живемо в часи воєнного стану, коли кожного дня українське суспільство стикається з новими викликами долі. Війна принесла з собою невизначеність, яка на кожному кроці нагадує про непередбачуваність майбутнього. Розгубленість, стрес, втома та виснаження – ці стани не оминули жодного українця. Загострене напруження в суспільстві, страх та небезпека заповнили рідні землі, умови війни здаються надзвичайно несприятливими для функціонування готельно-ресторанного бізнесу. Проте, дійсність полягає в тому, що ця галузь, попри всі складнощі, змогла адаптуватися, демонструючи свою витривалість та гнучкість в сучасних обставинах.

Ресторанний бізнес, такий вразливий на перший погляд, активно включився у гуманітарну діяльність. Замість того, щоб закрити свої заклади та виїхати з країни, ресторатори визначили свої пріоритети та перепрофілювалися на благо держави й своїх співгромадян. Вони вирішили використати свої ресурси та навички для надання допомоги тим, хто її потребує. Ресторани почали готувати їжу для військових, ТРО, лікарів, переселенців та пенсіонерів. Одним з прикладів такої ініціативи є благодійний проєкт «Гуманітарний ресторан «Мафія»», створений командою ресторанних закладів мереж Mafia, Casta та ресторанів преміум класу Georgia, BAO та NAM. Відомі своєю різноманітністю кухонь та концепцій, ці підприємства виявили єдність та взаємопідтримку у важкі часи для України. З 24 лютого цей проєкт став одним із найбільших партнерів міжнародної гуманітарної організації World Central Kitchen. Завдяки підтримці цього фонду, команда рестораторів змогла надати допомогу понад 400

000 українцям і приготувати майже 2 000 000 безкоштовних обідів у таких містах як Харків, Полтава, Миколаїв, Київ, Яремче, Дніпро [1].

Важливість ресторанів сьогодні також полягає в тому, що вони стали певними «оазисами» в середині загроз і небезпек. Їхня атмосфера дарує можливість відпочити, розслабитися і забути про негаразди хоча б на деякий час. Функціонування ресторанного бізнесу надає нам змогу відчувати смак нормального життя в умовах нестабільності. Психологи підкреслюють важливість такого відпочинку під час війни, адже постійний стрес може призвести до розвитку психологічних проблем.

Визначальним фактором для можливості існування закладів ресторанного господарства під час війни, звичайно, є безпека. У містах, які опинилися під окупацією, діяльність підприємств була призупинена. На територіях, де періодично бувають обстріли або які знаходяться неподалік від лінії бойових дій, ресторани знаходять шляхи адаптації – багато закладів переїхало в підвальні приміщення, які можна використовувати як укриття в разі небезпеки. У містах, де відносно спокійно, ресторани не тільки продовжили свою роботу, а й відчули приріст споживачів. На сьогодні, у Миколаївській, Харківській, Запорізькій, Донецькій та Луганській областях падіння ринку ресторанних послуг становить 50%, у Київській, Дніпропетровській, Одеській – 30%. У західних областях спостерігаються позитивні зміни. У Львові та області кількість ресторанів та кафе зросла приблизно на 30%, а в Закарпатській, Чернівецькій, Івано-Франківській – на 20% [2].

Туристична галузь завжди відігравала важливу роль у розвитку економіки та популяризації України серед іноземних відвідувачів. Проте з початком війни в країні, цей сектор зіткнувся з багатьма випробуваннями, він фактично завмер. Ще з перших днів повномасштабного вторгнення почалася масова міграція переселенців, які тікали від загрози до західних та центральних областей, в цей час готелі там були переповнені. Деякі готельні комплекси в Україні надавали цим людям різні варіанти тимчасового проживання, забезпечуючи їх комфортом та необхідними умовами для життя в цих непростих обставинах.

Сьогодні готельний бізнес потихеньку адаптується до умов війни та дещо перебудовує роботу, роблячи акцент на забезпеченні не тільки комфорту, а й безпеки гостей. Нині в Україні працює близько 20% готелів, у грошовому виразі це становить не більше 2 – 3%.

Іноземні туристи зараз майже не відвідують нашу країну, однак кількість закордонних дипломатів, громадських активістів, волонтерів та журналістів перевищило відмітку в мільйон осіб. Також слід зазначити, що в Україні частково поновився внутрішній туризм, попит на тури всередині країни зріс у 2,5 рази у порівнянні з довоєнними роками. Найпопулярнішими місцями для відпочинку серед українців стали західні регіони – Львівська, Івано-Франківська, Закарпатська та Тернопільська області [3].

Отже, на теперішній час можна зробити загальні висновки щодо теперішнього стану готельно-ресторанної індустрії, які полягають у тому, що індустрія знаходиться у мінімальних темпах розвитку маючи відтерміновані перспективи до зросту, проте утворену паузу слід використати для розробки нових інноваційних проєктів з урахуванням майбутнього попиту суспільства та індустрії загалом.

Література:

1. Гуманітарний ресторан Mafia: URL: <https://mafia.ua/ua/kiev/kompaniya/> (дата звернення: 29.10.2023)
2. Ресторанний бізнес під час війни: де найбільш інтенсивно відкриваються нові заклади: URL: https://24tv.ua/business/restoranniy-biznes-pid-chas-viyni-vidkrittya-restoraniv-ukrayini_n2151721 (дата звернення: 29.10.2023)
3. Forbes: На початку війни готельний бізнес України обвалився на 90%. Чи є надія на відновлення: URL: <https://forbes.ua/company/na-pochatku-viyni-gotelniy-biznes-ukraini-obvalivsya-na-90-chi-e-nadiya-na-vidnovlennya-14102022-9033> (дата звернення: 29.10.2023)